

Wstęp	5
-------------	---

I. DUCHOWA PRZYGODA LUDZKOŚCI

1. Prehistoria: narodziny <i>sacrum</i>	19
Pierwsze rytuały pogrzebowe	21
Łowcy-zbieracze i animizm	29
Sztuka naskalna i sztuka jaskiniowa	42
2. Rewolucja neolityczna i prehistoria: narodziny bogów	53
Społeczeństwa rolnicze oparte na tradycji ustnej	53
Kult przodków	58
Od kultu bogini matki do narodzin patriarchy	63
Od duchów do bogów: starożytny politeizm	71
3. Religie starożytnego świata: mity, ofiary i kodeksy moralne	85
Wielkie opowieści mitologiczne	86
Sacrum i profanum	96

Ofiara	104
Jako w niebie, tak i na ziemi: polityka i kodeksy moralne	109
4. Przełom czasu osi: duchowa rewolucja	119
Osobiste poszukiwanie sacrum	121
Zoroastryzm, judaizm i Jezus	125
Filozofia grecka	144
Chińska mądrość	157
Hinduizm	171
Mądrość Buddy	182
5. Magia, czary i egzorcyzmy	191
Czym jest magia?	192
Magia i religia	193
Czary	200
Opętanie, egzorcyzm i adorcyzm	208
6. Globalny rozkwit religii zbawienia	213
Buddyzm	213
Chrześcijaństwo	231
Islam	258
7. Przełom nowoczesności: rozbita i na nowo ukształtowana wiara	291
Oświecenie: krytyczne myślenie i autonomia podmiotu	292
Indywidualizacja, globalizacja i sekularyzacja	299
Reakcje tożsamościowe i zjawiska sekciarskie	307
Spirytualizm i spirytyzm: triumf ducha nad materią	322
Powrót ezoteryzmu	334
Nowe poszukiwania duchowe	357

II. DLACZEGO CZŁOWIEK JEST ZWIERZĘCIEM DUCHOWYM?

1. **Boskość w nas** 371
Animizm: istotą człowieka jest jego cielesność 371
To, co właściwe człowiekowi: *homo spiritus* 374
2. **Złudna wiara: krytyka materialistyczna** 379
Feuerbach: religia jako alienacja
antropologiczna 380
Marks: religia jako owoc i narzędzie alienacji
ekonomicznej. 383
Nietzsche: religia jako alienacja teologiczna
w zaświaty 386
Freud: religia jako alienacja psychiczna 391
Religia jako alienacja intelektualna: pozytywizm
od Comte'a do Dawkinsa 396
3. **Doświadczenie duchowe** 401
Carl Gustav Jung: rehabilitacja doświadczenia
wewnętrznego 403
Viktor Frankl: poczucie sensu 416
Henri Bergson i zjawisko mistyczne 420
Andre Comte-Sponville: duchowość ateistyczna 426
4. **Neurony wiary** 433
Dlaczego wierzymy? 435
Siła rytuałów 450
Potrzeba sensu 456
Przyszłość złudzenia czy trwałość fundamentalnej
potrzeby? 464

Zakończenie	469
Trzy bezprecedensowe i przełomowe zmiany	471
Rewolucja transhumanizmu i sztucznej inteligencji	473
Odczarowanie i ponowne zaczarowanie świata	482
Nagląca potrzeba życia wewnętrznego i duchowości	496
Podziękowania	499
Źródła ilustracji	501
Przypisy	505